

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ

REDACCIÓ

CARRÉ NOU DE S. FRANCESCH

núm. 27, pis 2.º

BARCELONA.

PERIÒDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA

cada trimestre

ESPANYA, 8 rals.

CUBA Y PUERTO RICO, 16.

ÈSTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

ALS PELEGRINS.

A l' hora en qu' escrich son encare pèl camí. Jo 'ls hi vistos marxar, y 'ls hi desitjat un felis viatge, sobre tot molt llarch. Un tren que caminès sempre; pero que may tornès á passar per Espanya.

Res: aixís com avants hi havia «El Judio errante» voldria que hi haguès are «El Peregrino errante».

Y á fè de nell (uso una expressió de pelegrí) que d' errantes, molts d' ells hi anavan més que de lo ordinari.

Pero tornarán, sí... Y jo que soch generós vull que quan tornin al menos se trobin ab un bon regalo.

Els que llavors ja haurán estat á Lourdes, que fassin lo favor de dirme si per allá dalt haurán vist alguna cosa per l' istil de lo que conta L' *Evenement*, periòdich de Paris.

Y com que considero qu' encare que hajan estat á Fransa no haurán tingut temps d' aprendre 'l francès, vaig á donarlos traduhit lo més notable d' aquest sustanciós article.

Me guia un sentiment generós. Si l' aygua de Lourdes los ha fet singlot, no 'u duptin, llegeixin l' article y 'ls passarà.

«L' Africa, diu l' articulista, sofreix las invasions de la llagosta; la Fransa las invasions dels pelegrins. Ultimament Bèlgica ha obert las portellas y una pluja de pelegrins impulsats pèl clero dels poblets, ha caigut sobre 'ls Pirineus.

Jo crech que aquests senyors fan com los metjes qu' envian malalts als seus confreres de las poblacions d' ayguas, partintse ab tota lealtat los beneficis. Lo doctor X de Vichy paga cinquanta franchs per cada malalt que l' hi atrassan los metjes de Paris; es qu' ell llavors ja s' encarrega de ferli suar al pobre malalt lo doble de lo que aquesta prima representa.

Hi anat á l' estació á veure desfilar los pelegrins. ¡Verge pura, quinas fatxas!

Los uns, malalts que desesperan de la medicina; los altres bobos, y tots plegats entonant un cántich capàs de fer caure d' espatllas á un camàlich.

Tot d' un plegat m' atalayo d' un ganapia que camina ab los ulls baixos, portant un escapulari penjat al coll.

—Bartumèu! exclamo. Ell tot tremolòs aixeca 'ls ulls. Era ell mateix, en Bartumèu lo fill de un masover del mèu poble.

—Ahont aném? l' hi pregunto.

—Ja 'u véu, cap á Lourdes.

—Y aixó?

—S'ha de ballar al tó que tocan! ¿qué vol ferhi?

—¿A quina hora marxas?

—D' aquí un' hora.

—Aném á esmorsar.

En aquest moment m' adono que duya una má emboficada y ficada dintre de un mocador.

—¿Y aixó qu' es? ¿Vas arreplegarho á Italia?

—Esmorsant l' hi esplicaré.

Y enretirantse y ab veu baixa anyadi:

—Sápiga y entenga que surto de la fábrica dels esgarrats de camama..... per fer miracles.

Aquesta revelació estranya vá picarme la curiositat: arribarem á la fonda, esmorsarem vuidant un parell de botellas, y com que 'l vi t'è la facultat de treure 'ls pèls de la llengua, en Bartumèu vá esplicarse de la següent manera.

—Vosté 's recordarà de D.ª Rosa, aquella vella beata que hi havia al poble. Donchs bè: un dia vá venirli desitj d' enviar sis homes á Roma per defensar al Papa. Va encarregarse del equipatge y del viatge d' anada y vinguda, prometent dos mil franchs á cada un lo dia de la tornada.

Naturalment, dos mil franchs son la felicitat de un pobre y no van faltarli 'ls sis homes. Jo era un dels tants.

Varem tenir foch ab en Garibaldi y tres hi van petar. Quan tot vá ser acabat, jo vaig tenir la sort de torná al poble. D.ª Rosa en l' entremitj havia mort.

—No 'us apurèu, fills mèus, vá dir lo Sr. Rector; encare que D.ª Rosa no haja fet testament, tothom está enterat del tracte que vá tenir ab vosaltres: es qüestió de que 'us vejéu ab los heréus: es un assumpto de bona fé, y tot s' arreglará.

Los heréus van demanarnos los papers: no 'n teniam cap y van treure'ns á caixas destempladas.

Los dos companys van resignarse; jo no. Jo vaig empèndrelas contra 'ls heréus, contra D.ª Rosa, contra tothom, fins que un dia 'l rector me crida apart y 'm diu:

—Mira Bartumèu, ab las tèvas queixas tú ets l' escándol del país: ja s'è que son fundadas y 't planyo; pero has de tenir resignació. Per lo demés jo no t' olvido. Aquí tens cent franchs y aquesta carta: te 'n vás á Gand y 't presentas al convent dels Carmelitas: demana al pare Angel y ell te creará una bona posició.

Vaig darli las gracias y cap á Bèlgica falta gent.

Lo pare Angel després d' enterarse de la carta vá dirme:

—Fill mèu si no 'us falta valor, jo ' us faré home. Jo soch l' encarregat d' arreglar las pelegrinacions de Bèlgica. ¡Heu sentit parlar de las ayguas de Lourdes?

—Sí, pare.

—Aquestas ayguas ó potser la fè han fet curas admirables, sobre tot tractantse de malalties nerviosas. Lo que no s' ha vist encare, perque Dèu no 'u há permès, un manco tornant ab los dos brassos, un borni ab los dos ulls ó un geperut aplanat. Respectém los decrets de la Providencia. Pero perque la fè no 's refredi hem de mantenir viu y encés constantment lo foch, y jo hi montat aquí al convent una fábrica d' esguerrats falsos, propis per miracles. Miréu: dias endarrera vaig arreglar un geperut que en aquestas horas ja está més dret que un pal. Un noy també, arreglat per mi, tenia una cama més curta que l' altra; anava ab crossas y ab dos novenas y divuit tomas, ja ha llensat las crossas y corra més lleuger que una daina.

—Y bè jo?...

—Si voléu servirme tindréu 1,200 franchs anuals, més trescents franchs per malaltia y viatge pagat.

—Contéu ab mi. ¿Y que haig de fer?

—Seréu un manco artificial. Comensaréu per lligarvos la má al brás durant alguns dias: aixís se 'us inflará una mica; luego 'us hi ferém una untura que 'us daré y acabaréu per tenir un estrém de brás com una bola.

—Pero aixó 'm farà patir.

—Es precis saber patir per la fé... y per trescents franchs.

—Y durará molt l' inflamació?

—Vuit dias no més. Al arribar á Lourdes deixaréu l' untura: dos ó tres cops al dia 'us rentaréu ab aygua de la font miraculosa... Desapareixerá l' inflamació, y rapidament recobraréu l' us de la má.

Aixó es lo que vá dirme 'l pare Angel.

—Bravo home: y are tú t'è 'n vás á Lourdes?

—Ja veurá: bé 'm tinch de guanyar la vida.

—Y després.

—Després aniré á la Saleta ab una cama de fusta.....

A últims d' any, ja contan ab mi per un' altra peregrinació... y després Dèu ajudará.

—¿Y aixó t'agrada?

—Ja 'u veurá: tinch bona taula, bon llit, no 'm faltan quatre dures....

—Escolta: ¿Y la fábrica del pare Angel ha produhit molts esgarrats?

—Actualment ne venen ab nosaltres tres ó quatre més. Vè un senyor ab un càncer postis: un' altre ab unas llagas á l' espatlla.... Y assegura que se n'hi anirán en quaranta vuit horas....

—Aquest frare, Bartoméu, es precis confesarho, es un geni.

—Y l' ofici l' hi produheix: los devots pagan bè; la casa es molt rica: fins hi ha hagut un banquer que l'hi ha proposat una emissió d' accions per un capital enorme....

—¿Y qué ha respost?

—Res: ha dit: *Et ne nos inducas in tentationem.*

Després vaig acompanyar á n' en Bartumèu fins á la estació.

Allí vá tornar á baixar la vista; era 'l devot modeló de la pelegrinació.

Torcent lo cap vá dirme al despedirnos:

—Dispensim si no l' hi dono la má; d' aquí quinze dias al tornar á passar per Paris, espero que mas oracions serán atesas, y que haurá desaparecut la malaltia que m' afligeix.... Adiós.»

Aixís acaba l' article. Nosaltres voldriam saber no més, si está á tanta altura com á Bèlgica l' industria nacional.

T. DEL F.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

BENEFICI DE L' ANTONET.

Aquesta setmana 'l benefici de l' Antonet ha sigut com lo sol; ha eclipsat totes las estrellas.

Lo dimars lo Circo equestre estava plè de gom a gom: feya una calor espantosa y la gent s' apretava en los palcos y cadiras, en las graderias y fins en las portas y corredors.

Desseguida varen sortir los cartells anunciant que s' havia fet net d' entradas y de localitats; y unas pocas que 'n tenian los revenedors las venian al preu que 'ls daba la gana.

Una cosa que no s' havia vist may: l' autoritat per despejar una mica 'l teatro, va ordenar que 's tornessin los diners a qui 'ls reclamès. Donchs consti que no va presentarse una sola persona a reclamarlos.

Un' altra cosa que may s' havia vist: municipals de caball a la porta del Circo, municipals de peu, pòlissos y a dintre municipals armats ab carrabina.

Jo 'm creya que allò era una broma del Antonet; pero varen dirme qu' eran municipals de debó.

Que t'è l' Antonet per excitar aixis l' entusiasme dels barcelonins?

Vaig a dirho en pocas paraulas.

L' Antonet va venir ab la companyia; va passar uns quans dias casi desapercebut; vestit ab la casaca, corbata blanca y guant blanch, ab lo cabell llis y aplanat, la cara envellida ab algunas ratllas negras molt ben tiradas y 'l nas enrojit de color, vermell com si hi tingues un panallò, sortia fent l' onso, mirant de regull, fent veure que treballava y no moventse, de manera que molts se creyan qu' era una cosa aixis, com un mitj amo de la casa.

Tot d' un plegat reb una castanya y cau a terra: l' ilusió 's desvaneix: aquella especie de representant de l' empresa es un clown que volia enganyarnos, y 'l públich rihent, exclama:

—Caratsus... M' ha fet gracia!

Y ja se sab, en aquest pais val molt més caure en gracia que ser graciós.

Desde llavors sortia l' Antonet, cada dia vestit ab la mateixa catracòlica, ab los mateixos plechs al vestit, ab las mateixas ratllas a la cara, ab lo mateix vermellò a la punta del nas, alt, prim, doblegat, fent lo tonto, mirant de regull, recullint pursos, y sortir ell y escaparli al públich la riattla era tot hù.

Cosas de mèrit, hèm de dir la veritat, no fá més que aquells salts mortals girant lo cos mentres es en l' ayre, tot això amenisat pèls faldons de la casaca; y en la batuda americana hi ha que veure' l fentlos dobles y passant pèl cercol estret llisquent com una anguilla.

Y aquesta llaugeresa forma un contrast tan repenti ab aquell posat de taujà que emplea durant tota la funció, que 'l públich, naturalment, com no s' esperava res d' allò, riu y aplaudeix.

Apart d' això 'l mèrit principal del Antonet es haver creat un tipo.

Talment se diria que ha passat horas enteras en un manicomi, estudiant lo posat dels ximpls inofensius; tant bè 'ls imita, que una nit, segons m' han contat, lo doctor Pujadas volia endúrsele'n a Sant Boy de totes las pasadas.

Per omplir los intermedis; per amenisar l' acte de treure y posar una xarxa, preparar un aparato, estendre ó plegar una catifa, no hi ha ningú com ell.

Alli es de veure al home de recursos.

Jo 'l batejo ab un titol: *lo caricato dels clowns*.

Per acabar:

En Toni Grice es lo clown de la quitxalleta: ¡si se'n senten de riattlas de criaturas quan ell fá una ganxota!

L' Antonet es lo clown de la gent gran.

L' un s' enfarina la cara; l' altre 's caracteriza.

Y lo més notable es que 's caracteriza com un verdader artista.

UN MÚSICH DE L' ORQUESTA.

ANTANY Y ENGUANY.

Un periódich de Madrit ha dedicat als pelegrins de Lourdes las següents seguidillas, que de segur si las haguessen cantadas pèl camí ab acompanyament de guitarras y bandurrias n' haurian tret més bon resultat que de l' himne de 'n Sucre-candi.

Las deixém, com es natural en la mateixa llengua del original:

Cen bordon y sandalias
En otros tiempos,
Y *pédibus andando*
Iba el romero,
En la creencia
De que sin sacrificio
No hay penitencia.

Mendigando el sustento
De cada día;
Sufriendo el sol y agua
Y otras fatigas,
En Dios fiando
Caminaba el romero
A pié y andando.

—
Pero como los tiempos
Todo lo cambian,
Ahora los peregrinos
En *expres* viajan,
Comen en fonda,
Y, en lugar de pedirla,
Hoy dan limosna.

—
Y la dan, no a los pobres
Y a los enfermos,
Dánsela a un poderoso
Robusto y bueno,
Que votos hizo
De vivir siempre pobre
Cual Jesucristo.

—
Esclavina no usan
Hoy los romeros
Porque *ocultan las conchas*
Dentro del pecho,
Y, llena de agua,
Llevan *bajo del gorro*
La calabaza.

—
He visto más de cuatro
En estos días,
De esos que llevan fraque
De sacristía,
Que así, a los bobos,
Vánse peregrinando
Con ama y todo (1).

—
En coches de primera,
Con caloríferos,
Cristales, almohadones,
Y otros *cilicios*,
Van los romeros
A negociar un *pase*
Para ir al Cielo.

—
Acaso al leer mis versos
Habrá quien diga
Que escribir tales cosas
Es herejía...
Pero en Dios fio;
El juzgará al poeta
Y al peregrino.

UN PÍCARO LIBERAL.

ACUDITS.

Un mestre d' estudi dels que cobran y que per això 's permet lo lujo de riure de tant en tant, va fer una observació molt atinada sobre 'l riure.

Hi ha cinch maneres de riure, deya; segons lo que rigui 's valga de una ó altra de las cinch vocals.

Se riu, fent A...a...a... E...e...e... I...i...i... O...o...o... y U...u...u...

Entre 'ls que riuen valentse de la A hi trobaréu als homes franchs, movedissos, amants de la gresca y del bullici.

Los que 's valen de la E per riure son flemàtics, melancòlics, de posat minso, tristos que riuen per forsa.

Los que per riure 's serveixen de la I son tímids é irresoluts. Las criaturas regularment riuen d' aquest modó.

La O ribent es la lletra més simpática. Una rialla ab O denota un caràter viril, una naturalesa plena de salut y un cor generós.

Lo riure ab U es lo riure pitjor. Regularment riuen aixis los que menján molt y tenen poca conciencia.

Aixis s' expressava 'l mestre d' estudi.

Are jo vaig a fer una aplicació práctica d' aquesta teoria.

Lo dia que van marxar los pelegrins tots reyan, los que prenian lo carril y 'ls que s' ho miravan.

Aquells neos d' esclofolla resseca, cara afeitada y llabi de dalt groch de rapé, reya fent E...e...e...

Las donas cloróticas y las sapadas majordonas, tota la pelegrinalla femenina reyan fent I...i...i...

Are 'ls capellans que duyan la teula al clatell y 'l mantéu cargolat al bras com una capa de torero, y 'ls ex-cabecillas que tenen tans surgits a la pell com a la conciencia reyan fent U...u...u...

Respecte als que s' ho miraban, reyan de un' altra manera.

Las riallas d' aquests, al veure tanta llana eran expon-tàneas y francas y feyan: A...a...a... y O...o...o...

Manera de fer un periódich, y guanyarse la vida.

No hi fá res que no 's tingan suscriptors. Lo periódich

(1) Regresando a Madrid desde un punto de Andalucía a principios de Octubre del 66, tuve la dicha de ver y examinar de cerca a muchos de los peregrinos que venían en el mismo tren que yo y efectivamente, algunos de ellos iban acompañados de sus amas. Yo, por entretenimiento vine apuntando en mi cartera estas seguidillas, según se me iban ocurriendo.

dich pot repartirse gratis. Tot es qüestió d' anuncis.

Vostès dirán. ¿Y si no venen 'ls anunciantes? No s' apurin per tant poca cosa: si 'ls anunciantes no venen, se 'ls fá venir.

¿Saben com?

S' anuncian las botigas més dolentas: los adroguers que falsifican lo sucre, los forners que no donan lo pés, las fondas que serveixen ab las estovallas brutas y 'ls menjars mal guisats etc. etc...

—Y vol dir que aquests pagarán los anuncis? me preguntaba un amic.

—No; pero donarán diners perque 'ls borri.

M. M. M.

DORMINT.

Somiaba, nina, un dia,
que m' estava aprop del mar
assentat dessota l' ombra
d' uns veris sálzers enlassats.

Somiaba que las rosas
coronaban lo mèu cap,
tendres, frescas, sense punxas,
ab son càlzer perfumat.

Un oreig plè de doltura
me besaba, transportant
las divinas melodias
de cent merlas y pinsans.

Jo sentia sa veu pura
ressonant pe 'l mèu costat,
y hasta 'ls veyá com saltaban
joganers y enamorats.

No sé qué en mon pit sentia
que me 'l feya palpar:
no sé qué sobre 's posaba
de mós llavis abrusats.

Lo que sé es que jo 'm cremaba
ab un foch intens y estrany,
y un suspir vaig doná al ayre
que, sonant, me despertá.

Plè d' assombro volguí alsarme,
mos recorts amalgamant:
mes vegí qu' uns tendres brassos
me tenian abrusats.

Erats tú, nineta mèva;

tú mon somni dels vellants.

Ay! Al véure't vaig pensarme
que aquell somni era vritat.

C. GUMÀ.

ESQUELLOTS.

La *Gaceta de Catalunya* ha sigut denunciada.

També ho ha sigut *L' Avi*.

Naturalment, som al temps del melons: la via periodística está plena d' esclofollas, las reliscadas abundan, y 'l Sr. Fiscal está sempre de guardia a la casa de socorro de l' Audiencia.

Molt desitjém, que tant la *Gaceta* com *l' Avi* surtin sancers de las mans del Sr. Cortina.

Al últim s' han aprovat los comptes del tech de *Moncada*.

Pero s' ha demostrat:

Primer: que 'ls comptes pujan 17 mil pessetas.

Segon: que aquest gasto no estava autorisat per cap acort del Ajuntament.

Y tercer: que no estaban consignadas en cap dels capítuls del presupuesto.

De manera que a pesar de tot, l' Ajuntament ha aprovat los comptes perque en aquestas cosas vots son triunfos.

Pero diguin ¿Los aproba Barcelona?

Jo no més penso ab una cosa ¡17 mil pessetas per un dinar!...

Un centenar de convidats que gastan 17 mil pessetas: aixó surt a 170 pessetas ó sigan 34 duros per cubert.

¡Moltas tragaderas tenen los concejals!

Nosaltres, francament, no 'n tenim tantas!

Una persona curiosa ocupantse de la gran rebaixa que 'ls carrils han fet als pelegrins de Lourdes ha tret lo següent càlcul:

Un vagó plè de pelegrins ha produhit a las empresas tant com un vagó plè de bestia de llana.

De manera que las empresas han fet un xiste y un negoci.

Segons la lley municipal tots los vehins de una població tenen dret a examinar los comptes de un Ajuntament.

Y no obstant, un periodista volia veure 'ls comptes de *Moncada* y van negals'hi.

Aixó vol dir que la lley fá uns comptes y l' Ajuntament uns altres.

Al crusarse 'l tren de pelegrins ab un tren de passatjers, los pelegrins cridavan:

—Viva la llana!
Ja 'm creya jo que 'n tenian molta; pero no tanta...

Molts pelegrins anavan ab botijas, ampollas y garrafas plenas de vi.
D' aquestas garrafas, ampollas y botijas ne deyan pots *espirituals*.
Y per anomenarlos aixis feyan lo següent càlcul:
«Al anar las durém plenas de mam pèl viatge, y en lo mam hi ha *esperit*: al tornar las durém plenas d' aygua de Lourdes, d' aquesta aygua miraculosa que treu las tacas del cos y de l' ànima.

De un periódich de Valencia:
«A Lourdes las cosas més dignes de respecte serveixen per divertir-se als més, per orar als menos y per especular á costa de la credulitat dels uns y la generositat del altres.»

Còsas del carril de Sarriá:
Prenen un bitllet de tercera classe y 'ls deixan tancats dintre de la sala d' espera.
Prenen un bitllet de primera ó de segona y 'ls deixan sortir al anden á pendre la fresca.
L' empresa de Sarriá no sols especula ab lo carril; també especula ab la naturalesa.

Si vol que tothom vagi á primera ó segona y ningú á tercera, ja l' hi donarem un remey.
Es molt senzill: que posi claus als assientos.

Lo Papa ha dispensat als pelegrins de menjar peix lo divendres.
Podrán atiparse de costellas, sense pecar.
¡Quina degeneració!
Avants los pelegrins anavan á peu; are van en carril.
Avants dejunavan; are fins menjan carn als divendres.
Avants una pelegrinació era una mortificació contínua; are es un recreo.
Tot se civiliza, tot se dulcifica; la comoditat se fica per tot arreu. Avants s' anava al cel plorant; are s' hi va rihent.

Un fet curiós.
Uns lladres varen robar 5 mil rals á un passatjer. Los civils van agafar als lladres; pero no van recobrar los cinch mil rals.
Quan los lladres venian de fer lo robo, pèl camí, zás, surt un' altra partida y roba als lladres primers.
Y no se sab si als lladres segons los hi van sortir uns lladres tercers y aixis successivament.
No seria estrany: abunda tant l' especie!

En lloch del Joseph Llobet Roig, autor del crim del carrer de la Paloma, van agafar á un Joseph Llobet honrat pagés de Balaguer, van durlo á Barcelona, corrent mil perills, van dar un disgust de mort á sa familia... y al últim van deixar-lo anar.
—Y are tórnat'e'n á casa tèva, y si no tens quartos pèl viatge, veshi á peu.
¡Quina policia més guapa! Y sobre tot ¡quinas lleys més justas!

Preparinse pèl número que vé.
L' *Esquella* ha enviat un representant á Vallfogona. Aixó vol dir que tindrem noticias detalladas de la festa que alli se celebra, y que dedicarem un número enter á commemorar lo recort del insigne poeta catalá, que fou l' únich representant de nostra literatura en un sigle qu' era de vida per la castellana y de mort per la nostra.

¿Tindrem aquest any firas y festas de la Mercé?
Ecco il problema que han de resoldre 'ls botiguers adherintse á la suscripció oberta.
Jo ho conciliaria tot: faria una fira ahont s' hi venguessin concejals, y quan no 'n quedés ni un, llavors tot Barcelona faria festa.

Ab lo titol de *Velógrafo* se vén á la botiga de cromos, estampas y objectes de escriptori de la Tapineria un aparat per obtenir en menos de 5 minuts cent copias molt ben fetas de qualsevol mena de original.
L' invent es enginyós y 'ls resultats que dona molt satisfactoris.
Vaja que desd' are un escriptori sense *Velógrafo* será una antiguala.

EPÍGRAMAS.

Lo sortirne regidó
fa miracles. es provat;
fins al home més negat
torna en home de debó.

Bon exemple n' es d' aixó
en Quimet que n' va sortí;
era un tronat, un roci,
ningú es cas de saludarlo...
tolhom ara va á trovarlo,
tè molts quartos. y es molt fi.
R. ARUS Y ARDENIUS.

Per por que darrera d' ell
no l' hi fessin may cap mueca
deya un mestre á n' als seus noys:
—Jo tinch un ull al darrera!

— De cap á la feyna estich
perqué may m' estich distreta
quan me trovo en lo treball,
me va di una modisteta.
Mes aquest malí he sabut
que com que 's molt dormilega
a la feyna está de cap...
perqué dorm sobre la feyna.
F. LI Y B.

QÜENTOS.

A un metje se l' hi presenta una persona y l' hi diu:
—¿No 'm coneix?
—No.
—Recorda que quatre anys endarrera trobantme molt mal va ferme aquesta recepta?
—Are hi caich, si senyor. ¿Y que tal l' hi ha probat?
—Miri, tant magnificament, que aqui hi vingut per donarli las gracias més expresivas.
—¿Y há prés sempre la medecina?
—Dia per dia, quatre anys de carrera.
—¡Ah! exclama 'l metje plé d' entusiasme: no 'n corren de pacients com vosté; tòquila: vosté es digne d' estar malalt.

Parlava de un atyocat un entussiasta que havia guanyat un plet gracias á la seva intervenció.
—¡Es un gran home! deya: sab de tot.
Y un escéptich l' hi responia:
—Si, fins sab una mica de lleys.

Un fulano qu' estava gras y bó vá morir-se de repent.
—Sembla impossible deya un amich seu. ¿De que haurá mort?
—Jo sempre l' hi advertia, respon un altre: Pepet, Pepet, tu menjas massa.
—¡Pobre Pepet! Y está clar que menjava massa; pero com qu' era tant curt de vista, may veyá lo que tenia al plat.

Al principi del istiu, quan feya aquell fret una senyora molt fredollica se 'n anava cap á Rosas.
—Ahont vá senyora ab aquest temps? vá preguntarli un del seus tertulians.
—A Rosas á pendre banys de mar.
—¡Com! Y no s' esgarrifa pensant que vá á quedar convertida en un mantecado?
—No tinga cap temor, que m' hi fet forrar de pells tots los trages de bany.

Un carter s' ha retirat empleant lo fruit de las sevas economias comprant paper de una societat.
Las obligacions han anat per terra, y ell, com es molt natural se queixa y 's lamenta.
Y un seu amich l' hi diu:
—¿Tambè tu tents obligacions?
—Si, y bén guanyadas de quarto en quarto ab lo meu treball, treball honrat y penos. Tot lo que tinch ha sigut guanyat ab lo suor dels meus peus.

Un negre arriba per primera vegada á un país molt fret.
Al véure 'l un gos comensa á burdarlo, tots los gossos del veinat surten de casa seva y tots ells fan coro contra 'l pobre negre.
Aquest s' ajup per cullir una pedra y desferse dels seus enemichs; pero desgraciadament la gelada ha sigut tant forta, que la pedra está solidament incrustada en lo glas y no pot seguir.
Llavors lo negre tot admirat exclama.
—Vaya un país més estrany! deixan anar als gossos y lligan las pedras.

A Paris hi ha certs balls de donas divertidas.
Un gueto-foraster, alegre encare desitjant recordar los anys divertits de la seva juventut, se presenta al ball. Feya trent' anys que no hi assistia.
Reflexió que feya al sortirne:
—Trenta anys endarrera las donas per entrar en materia y trabar conversació ab un home vos demanavan l' hora; pero are 'us demanan lo rellotje. Tot progressa.

TRENCA-CAPS.

XARADAS.

SONEIO.

Primera si es en doble y acentuada
quan petitet l' haurás molt repetida;
á prima y quarta crech que may l' olvida
lo meu lleal cor, porque ella es ma estimada
Segona ab son olor, que tan m' agrada
á que gosém un rato nos convida;
tercera prima, quant lo fret molt crida,
sobre mon cos la veus ben colocada.
Es una quarta y prima ofensa dura
y no obstant, creu que sempre jo 'n voldria
y ab mí tothom que menjar bè procura.
Un tot que es molt freqüent veuré avuy dia
ho es lo ximple y lleuger que res l' apura
y ab qui, per res del mon tractar voldria.

DOS PARAIGUAS DE COTÓ.

II.

M' ha regalat un tres dos
la tot, nena molt hu quarta,
que ven quarta repetida
y tè un tipo que m' encanta.

TIJA XICH DE M. DE R.

ENDEVINALLA.

Me dihuen que soch bó y sá
y no soch bó per menjá.

BALDOMERO BORATAU.

ANAGRAMA.

En un molt primè desert
molt dos estava en Gallart
perque la tres lo va quart
per quint un jove inespert
Veyent que á qualsevol lloch
s' anaba sis per morir,
detenintlo, li vaig dir
set aquesta idea al foch.

QUADRAT DE PARAULAS.

Substituir los pichs ab lletas que llegidas vertical y horizontalment digan la 1.ª ratlla un nom de dona; la 2.ª uns animals; la 3.ª lo que 's véu á taula y la 4.ª més animals.

T. X.

CONVERSA.

—Mariano vaig á ferte una pregunta ¿vo's ser socio ab nosaltres?
—Per quin negoci?
—Per un forn de pa.
—Per are no pot ser.
—Perqué?
—Perque ja soch socio d' una fábrica.
—De qué?
—Entre tú y jo ho hem dit

UN PILOT DEL MASNOU.

TRENCA-CLOSCAS.

Bernat, Anton, Vicens, Juliá, Narcis, Lluçia.
Colocar aquests noms en columna de modo que las tres primeras lletas dels tres primers noms y las tres últimas dels altres, formin lo nom d' un poble de Catalunya.

AIXORAMSUT.

GEROGLIFICH.

L HOME
S. T
XXVI VIX
DII

RAVAL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª—Cassola.
2. IDEM 2.ª—Monseny.
3. ENDEVINALLA.—Campana.
4. ANAGRAMA.—Ornat, trona, notar, rotán.
5. TRENCA-CLOSCAS.—Samahis.
6. CONVERSA.—Joan.
7. COMBINACIÓ NUMÉRICA.—1 2 3 6 8
8 3 1 2 6
2 8 6 3 1
6 1 2 8 3
3 6 8 1 2
8. GEROGLIFICH.—De sobre á sota.

TIPOS DE BARCELONA.

Ratas d' Iglesia.

ACTUALITATS.

Fira de Lourdes.